

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrto leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljal na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslani in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Obnovljeno poljsko kraljestvo. Cesarjev manifest.

P nedeljo, dne 5. novembra je bila proglašena v generalni guberniji Lublin ta-le proklamacija:

Prebivalstvu generalne gubernije Lublin!

Njegovo Veličanstvo cesar avstrijski in apostolski kralj ogrski ter nemški cesar, v trdnem zaupanju na končno zmago Svojega orožja in zasledujoč željo, da dovedeta od svojih hrabrih vojsk s težkimi žrtvami ruskemu gospodstvu iztrgane poljske pokrajine do srečne bodočnosti, sta se zedinila, da ustvarita iz teh pokrajin samostojno državo z dedno monarhijo in konstitucionalno ustavo.

Natančnejše določbe in meje poljskega kraljestva ostanejo pridržane.

Novo kraljestvo bo našlo v zvezi z obema zavezniki državama garancije, ki jih potrebuje, da razvije svoje moči.

V lastni armadi naj žive naprej slavna sporočila poljskih vojsk iz prejšnjih časov in spomin na hrabre poljske sobojevnike v veliki vojni sedanjosti. Njena organizacija, izvežbanje in vodstvo se bo v skupnem sporazumu uredila.

Zavezniška vladarja se vdajata trdnemu upanju, da se bodo sedaj izpolnile želje po državnem in narodnem razvoju kraljestva poljskega s potrebnim ozirom na splošne politične razmere Evrope in na blaginjo in varnost njih lastnih dežel in narodov.

Velike zapadne sosedne države Poljskega kraljestva pa bodo z veseljem videle na svojih vzhodnih mejah vzrasti in vzcvetati srečno in svojega narodnega življenja veselo državo.

Na najvišje povelje Njegovega Veličanstva cesarja avstrijskega in apostolskega kralja ogrskega

c. in kr. generalni gubernator: Kuk.

Popolnoma analogna proklamacija se izda isti dan v generalni guberniji Varšavi.

* * *

Od merodajne politične strani poročajo listom, da bodo Avstro-Ogrska, Nemčija, Bolgarija, in Turčija takoj priznale novo neodvisno poljsko državo ter da bodo o tem tudi obvestile nevtralne države. Kako stališče bodo zavzele nevtralne države, ni še znano.

Namen nove Poljske.

Dunajski listi priobčujejo informacijo, ki so jo dobili v zunanem uradu. Ta informacija pravi: Ustanovitev samostojne Poljske je prvi veliki rezultat svetovne vojne. Nad tem se smemo veseliti za prvo iz čustvenih vzrokov. Pa tudi iz političnih vzrokov je ustanovitev nove države prirčno pozdraviti. Nova Poljska je določena, da bode v skupnem interesu obramben zid, proti ruski preplavi. Da bi to nalogo sama izvrševala, za to bo pre-slaba. Raditega bo primorana, biti svojim mešašcam, centralnim državam dobra sosedica. Vse to nas upravičuje, da zremo z radostjo v bodočnost.

Poljska kraljevina.

Ruska ali kongresna Poljska, obsega približno 127.000 km² ozemlja, na katerem je živel pred izbruhom vojne okrog 12 milijonov ljudi. Izmed teh je bilo leta 1900 okrog 8 milijonov Poljakov. Rusko poljsko ozemlje je razdeljeno v 10 gubernij. Vse to ozemlje se nahaja v posesti centralnih armad. Skupno število Poljakov cenil prof. Niederle na okroglo 17,664.000; od teh živi v Rusiji 8.4 milij., v Avstriji 4.26 milij., na Nemškem 3.24 milij. ostali so razstreseni po Evropi in v močnih kolonijah po Ameriki (1.5 milij.) V obnovljeni poljski državi bo torej dosegla skoro polovica vseh Poljakov svojo državno samostojnost.

Avtonomija Gališke.

Cesarjevo lastnoročno pismo o avtonomiji Galicije.

Dunaj, 5. novembra. „Wiener Zeitung“ priobčuje to-le najvišje lastnoročno pismo:

Ljubi dr. von Körber!

V smislu svojega dogovora z Nj. Veličanstvom nemškim cesarjem, se bo ustvarila iz poljskih pokrajin, iztrganih od naših hrabrih vojsk ruskemu gospodstvu, samostojna država z dedno monarhijo in konstitucionalno ustavo.

Pri tej priliki se spominjam ginjenega srca mnogih dokazov vdanosti in zvestobe, ki so mi bili izkazani tekom Moje vlade s strani dežele Gališke ter velikih in težkih žrtev, ki jih je morala prinašati v tej vojni ta dežela, izpostavljena najhujšemu sovražnemu navalu, v interesu zmogovite obrambe avstrijskih državnih mej in ki ji zagotavljajo trajno pravico do Moje najtoplejše očtovski skrbi.

Zato je Moja volja, da dam v tem trenutku, ko nastaja nova država, roko v roki s tem razvojem tudi gališki deželi pravico, da Svoje deželne zadeve do polne mere tega, kar se strinja z njeno pripadnostjo k državni celokupnosti in njenemu prospevanju samostojno urejuje in da nudim s tem gališkemu prebivalstvu garancijo za njega narodni in gospodarski razvoj.

Naznanjajoč Vam ta Svoj namen, Vam naročam, da izdelate za njega zakonito uresničenje primerne predloge ter Mi jih predložite.

Na Dunaju 4. novembra 1916.

Franc Jožef, m. p.

Körber, m. p.

PODLISTEK.

Vladimir Korolenko.

Brez besede.

Dalje.

„Iz Milwaukeeja,“ opomni nek potnik.
„O, ne,“ reče drugi. Jaz pridem iz Milwaukeeja a našel sem ga že v vlaku. Mislim, da je vstopil v Chikagi, morda pa tudi že v New-Yorku. Ne govori niti besedice angleški in pomagati si ne zna prav kakor otrok.“

„Bržčas kak inozemec,“ meni sodnik Dickinson ter gleda pozorno Matveja. „Atletska rast!... Vi pa, mister Nilov, ste bili pri svojih rojakih? Kako stoje trgovski posli? Videl sem, da so si naročili dobre stroje, najboljšo znamko v Ameriki.“

„Da... sedaj imajo še težko stališče. A upajo.“

„Čitate li izvleček iz poročila izseljeniškega komiteja? ... Število izseljencev iz Rusije raste.“

„Da,“ odvrne Nilov nakratko.

„Pri tem se spomnim: V isti številki „Kurirja iz Doubletowna“ je nadaljevanje povesti o divjaku v New-Yorku. Veste kaj? Izkazalo se je, da je tudi Rus.“

„V tem slučaju, sir, ni divjak,“ reče Nilov hladno.

„Hm... da... oprostite mister Nilov... Saj seveda ne govorim o izobražencih. A... do gotove meje... je človek, ki grize...“

„Brezdvomno ne grize, sir. Saj niso vsa časnikarska poročila resnična.“

„A njegovo obnašanje napram policistu Hopkinsu?“

„Policist Hopkins ga je, sodeč po časnikarskih poročilih, najprej udaril s „klubom“ po glavi... Ali ga smatrate še za divjaka?“

Sivi gentleman se smeje in reče:

„O! To je pa druga stvar. Policiste te dežele oborože s „klubi“ v prav posebne svrhe... In kakor hitro motijo inozemci javni mir in red...“

„Obžalujem, da čujem tako govoriti sodnika,“ odvrne Nilov hladno.

Sivi gentleman se, očitno nekoliko užaljen, vzravna in reče:

„Sodnika Dickinsona še ni nikdo obdolžil prenatrženih sodb... v sodnijski dvorani. Tu pa imamo opraviti z dejstvi, kakor jih poročajo časopisi... Ali sem vas razžalil, mister Nilov?“

„Niste me razžalili. Ali tako kakor vi poznate policiste svoje dežele, poznam jaz ljudi moje domovine. Časnikarsko poročilo, da grizejo, smatram za žaljivo nemogočnost. Ali ste popolnoma prepričani, da vaši policisti ne uporabljajo včasih svoje „klube“ tudi na nepravem mestu?“

Sivi gospod vzame smotko iz ust ter motri, osupel nad tem, kako se je obrnil pogovor, nekoliko časa molče svojega sosedu.

„Hm... da,“ meni. „Ako se stvar razmotri iz tega stališča... Jaz o tem niti iz daleka nisem prepričan... Ko bi bil jaz imel opraviti s to stvarjo, jaz bi bil zahteval od Hopkinsa natančnih pojasnil. O, da! Jaz bi zahteval pojasnil... Očitno imate v vsem dogodku že svoje naziranje?“

„Da, imam naziranje... Mislim si, da je moj rojak slučajno prišel na zborovanje... in da je slučajno naletel na Hopkinsa.“

„No in čemu se je pripognil in hlastnil... hm... skratka... kakor so poročali časopisi?“

„Resnica bo, da se je pripognil... Zalibože,

sir, se priklanjajo ljudje v moji domovini včasih pregloboko...“

„Menite? Ha! To je verjetno. Namera ugrizniti in ravno v roko ugrizniti... najmanjše kar bi bilo treba... bi bili dokazi...“

„In če je odzdravil z močnim udarcem po glavi...“

„Ha, ha! To seveda omami možgane in vzbudi strasti. Resnično, jaz smatram stvar skoro za razjasnjeno. Izvrsten zagovornik bi bili. O, da! Najboljši odvetnik v našem mestu lahko postanete... In če vam je vseeno ljubše, da delate na moji žagi...“

Odstranil je pepel od smotke in motril s svojimi živahnimi in ostrimi očmi Nilova. Potem pogleda na sopotnike in z željo, da postane pogovor intimnejši, se vsede poleg njega, mu položi roko na koleno in reče s tšjim glasom:

„Oprostite, mister Nilov... Dick Dickinson je radoveden človek. Ali mi dovolite, da vas vprašam... bi rekel osebne stvari?“

„Prosim. Ako mi vprašanja ne bodo ugajala, ne bom odgovarjal.“

„Seveda, seveda!“ se smeje Dickinson. „Vidite: Vi ste tretji ruski gentleman, katerega srečam... Povejte mi — ali ste našli v svoji domovini kaj Amerikancev?“

„Da semtertja, dasiravno... prav malo.“

„In sigurno so se pri vas dvignili iz priprostih v boljše razmere?“

„Morda...“

„Sedaj mi pa povejte... saj morda se motim... pri vas je to obratno? ... Tukaj vam je bila že večkrat dana prilika, da slečete delavno obleko in napravite karijero...“

(Dalie.)

Izjava Ukrajincev o avtonomiji Galicije.

Predsedstvo parlamentarnega zastopstva Ukrajincev (to so gališki Malorusi) je izdalo naslednjo izjavo. Parlamentarni zastopniki ukrajinskega naroda so soglasno sprejeli sledečo resolucijo: Spricho iz avtoritativnega vira izhajajoči vesti o predstoječi novi uredbi državnopravnih razmer v Galiciji v smeri razširjenja deželne avtonomije, oziroma ugotovitve posebnega stališča te kronovine, se zavaruje ukrajinsko parlamentarno zastopstvo v imenu ukrajinskega naroda v Avstriji odločno proti vsaki premembi v zgoraj imenovanem smislu, smatra isto za jako nevarno za ukrajinski narod in za skrajno škodljivo za avstrijsko monarhijo, se zavaruje najodločnejše proti temu, da bi se taka preuredba izvršila, ne da bi bil vprašan ukrajinski narod, oziroma njega lokalni zastopniki. Prezidiju se naroča, da nemudoma naznani vsem merodajnim mestom v monarhiji enotno stališče celokupnega ukrajinskega naroda.

Slovesen protest Rusinov proti avtonomiji Galicije.

Rusinski državni poslanci so sklenili dne 8. novembra sledeči slovesni protest proti nameravani avtonomiji Galicije:

Naša domovina, ukrajinska kraljevina Galicija Lodomerija, je bila pridružena habsburški dinastiji na podlagi dednega prava, pozneje pa skovana s poljskim ozemljem kneževine Krakov in vojvodin Zator ter Oušvice v eno kronovino, s čemer je bila ustvarjena na umeten način nad vlada poljske večine nad Ukrajinci. Ukrajinski narod ni nikdar priznaval jednotnosti gališke kronovine, je proti njej vedno protestiral ter vztraja na svojem pravu, da se da njegovemu narodnemu teritoriju samouprava. Naznanjena avtonomija Galicije krši historična prava ukrajinskega naroda ter izroča narod neomejeni nadvladi nacionalnega nasprotnika. Ukrajinski narod ne bo nikdar priznal avtonomije Galicije pod poljsko vlado in se nikdar ne bo odrekel pravi samouprave rodnege ozemlja in ustanovitvi posebne ukrajinske kronovine v okvirju Avstrije.

Vojna z Romunijo.

Dunaj, 5. novembra.

Skupina avstro-ogrskih monitorjev je izkrcala dne 3. novembra na donavskem otoku Dinu in na nasproti ležečem romunskem bregu oddelke. Pregnali so sovražnika in mu vzeli 2 topa in 4 municijske vozove. Romunska ojačenja smo pognali v beg.

Berolin, 5. novembra.

Zapadno od prelaza Szurduk so Romuni brez uspeha nadalje napadali. Jugo-vzhodno od prelaza Vöröstoronye smo pridobili ozemlja. Jugozapadno od Predeala so zavzele nemške in avstro-ogrške čete močno utrjeno in žilavo branjeno pozicijo Clabucepu ter potem v močni borbi še drugo sovražno črto. Sovražnik je pustil v naših rokah 14 častnikov, med njimi enega polkovnega poveljnika in 647 mož, s čimer je narasel ves plen iz bojov od Predeala na 1747 vjetih, 8 topov in 20 strojnih pušk. V obmejnem prostoru vzhodno Braševa je pričel sovražnik zopet z napadom. V okolici Tölgyesa je bila naša fronta na dveh točkah za kaka 2 kilometra potisnjena nazaj.

Dunaj, 6. novembra.

Romunski napadi na severnem Vlaškem so ostali tudi včeraj popolnoma brezuspešni. Jugo-vzhodno od prelaza Vöröstoronye smo pridobili prostora ter zavzeli goro La Omu. V pokrajini Bodze in pri Bekasu in Tölgyesu se boji nadaljujejo. Vzhodno od Kirlibabe so se polastili oddelki hrabrega terezinskega pešpolka št. 42 in drugih delov čet v presenetljivem sunku višine Sedul, pri čemur je bilo vjetih 100 Rusov in vplenjeno metalo min.

Dunaj, 7. novembra.

V odseku prelaza Vöröstoronyu smo z objemnim napadom pregnali sovražnika z višin severno od Spinija, pri čemer smo mu vzeli 10 častnikov in 1000 mož. Severo-zapadno od Campolunga je zavrnila neka naša preizkušena gorska brigada 6 romunskih naskokov. Južno od Krasne smo iztrgali sovražniku neko višino. Pri Tölgyesu so Rusi našo fronto v obmejnem gorovju v večdnevnih žilavih bojih potisnili za nekaj kilometrov nazaj.

Goro Bedul (vzhodno od Kirlibabe) smo pred silnim ognjem ruske artiljerije zopet zapustili.

Dunaj, 8. oktobra.

Južno in jugovzhodno od prelaza Szurduk smo zavrnil romunske napade. Pri Spiniju in jugozapadno od Predeala smo potisnili sovražnika še bolj nazaj. Na obeh straneh ceste v Bodzo smo zopet v posesti vseh svojih prejšnjih pozicij. Severozapadno od Tölgyesa se je posrečilo Rusom zopet pridobiti nekaj prostora. Pri Tatarovu je je zbil neki avstro-ogrski letalec ruski dvokrovnik tipa Newport.

Dunaj, 9. novembra.

Južno in jugo-vzhodno od prelaza Szurduk so ostali romunski napadi zopet brezuspešni. Pri Spiniju smo nadalje napredovali. Vjeli smo 150 mož in vplenili dva topa. Zapadno od Tölgyesa in pri Belborju so nemške čete zopet vrgle Ruse, ki so tu prodrli.

Berolin, 9. novembra.

Jugo-vzhodno od prelaza Vöröstoronye smo nadaljevali svoje napade ter prekoračile odsek Baiesti ter vzeli Sardoio z višinskimi pozicijami na obeh straneh. Vjeli smo kakih 150 mož in vplenili 2 topa. Romunski protinapadi so imeli tu ravno tako malo uspeha, kakor v odseku Predeal in v gorovju Vulkan.

Varstvo romunskih front.

Petrogradske „Vjedomosti“ poročajo iz romunskega glavnega stana: Romunska vojska se koncentrira sedaj ob sedmograški fronti, da onemogoči vsako sovražno presenetenje. Varstvo ostalih romunskih front in obrežja Donave južno od Bukarešte je bilo podrejeno ruskemu generalnemu štabu.

Ruska in francoska pomoč za Romunijo.

Berlinske „Tidende“ objavlja baje iz dobro podučenega vira podrobnosti o pomožni akciji Francije in Rusije za Romunijo. Vse orožje in municijo je dala Francija in razen pušk še 1000 brzostrelnih topov, nad 1 milijon granat, aeroplane, avtomobile itd. Rusija je prevzela transport, kate-rega nadzoruje poseben francoski odsek. Prvotne tri ruske divizije, ki so se pridružile romunski armadi, so bile znatno ojačene.

Na Balkanu.

Nov ruski poveljnik v Dobrudži.

Stockholm, 3. novembra. Ruski general Zakharov je prevzel namesto generala Zajučuskega poveljstvo nad dobрудžko armado proti Mackensenu.

Berolin, 8. novembra.

Sovražni napadi v loku Črne so ostali brezuspešni. Živahno artiljerijsko delovanje na fronti pri Belašici planini in ob Strumi.

Bratomorni boj na Grškem.

Lugano, 4. novembra. Kakor poroča list „Athenai“, traja boj med kraljevimi in revolucionarnimi četami pri Katerini dalje. Kraljeve čete so izgubile 35 mrtvih in 20 ranjenih. Dobivajo ojačenja. Izgube revolucionarnih čet so neznane. Revolucionarci so zasedli baje tudi Litokorijon in Kolindro, južno Katerini. Diplomacije četverozveze skušajo, kakor poročajo milanski listi, pregovoriti kralja Konstantina, da bi prepustil Katerini in imenovane druge kraje vojaško in upravno solunski vladi, kar je kralj doslej odklonil.

Energičen nastop kralja Konstantina.

Kakor poroča „Corriere della sera“, je kralj Konstantin radi napada venizelističnih čet na Katerini silno razburjen. Zaukazal je, da morajo njegove čete Katerini za vsako ceno osvojiti in da se ne smatra več zavezanega, odpoklicati svoje čete iz Tesalije. Kralju zvesto atensko časopisje prinaša črno obrobljene članke proti Venizelosu in bratomorstvu in priporoča uprizoritev velikanske svečanosti za one, ki so padli pri Katerini. Venizelistični listi obžalujejo, da so se kraljeve čete umaknile pred bolgarskimi četami, borile pa so se proti svojim lastnim rojakom. V Atenah je napočila ena izmed najnevarnejših dob.

Krvavi spopadi v Atenah.

Angleški listi poročajo, da je prišlo v Atenah zopet do krvavih spopadov. Povodom pogreba nekega častnika so poslale Venizelistične čete iz Soluna 600 mož. Ob mostu Aliokman so se spopadli vstaški vojaki s kralju zvestimi četami. Razvila se je bitka, tekom katere je bilo na obeh straneh več mrtvih in ranjenih. — Končno se je posrečilo vstašem, pognati kralju zveste čete v beg in vdreti v mesto.

100.000 prostovoljcev.

Haag, 4. novembra. „Daily Mail“ poroča iz Soluna: Provizorična vlada Venizelosova naznanja, da nabira v Solunu prostovoljno armado 100.000 mož; plačevala in opremljala bo to armado četverozveza.

Ententne čete v Katerinih.

Amsterdam, 5. novembra. Reuter poroča iz Aten: Zavezniške čete so zasedle Katerini, da preprečijo klanje med pristaši Venizelosa in vladnimi četami.

Proti poslanikom centralnih držav.

Zeneva, 5. novembra. Francoski listi proročajo iz Aten. Četverozveza dolži poslanike centralnih držav, da obveščajo nemške podmorske čolne o odhodu grških trgovskih ladij ter tako ogrožajo

interese četverozveze. Zato je pričakovati, da bodo poslaniki Nemčije, Avstrije in Turčije iz Aten odstranjeni.

Atensko nemško poslaništvo vojaško zastraženo.

„Frankfurter Ztg.“ javlja iz Pariza: Kakor poroča „Matin“, je atensko nemško poslaništvo vojaško zastraženo.

Grško brodovje pod francosko zastavo.

Atene, 6. novembra. Poroča se, da je 5. novembra zvečer grško lahko brodovje v Keratsiniju razobesilo francosko zastavo.

Deveta italijanska ofenziva.

Dunaj, 4. novembra.

Po težkih bojih 1. in 2. novembra je potekel 3. november dopoldne na bojni fronti Primorske brez večjih bojov. Popoldne pa je napadalno delovanje Italijanov zopet naraslo. Na Krasu je naš zaporni ogenj zadržal pričetke napadov. Kljub številnim poskusom ni mogel sovražnik oihjer pridobiti prostora. V Vipavski dolini so sunile zvečer močne sovražne sile tja v naše pozicije med Vrtojbo in Biljami. S protinapadom so naši kmalu nato zopet zavzeli vse jark. Pred ovirami pri Sv. Katarini in Damberju je izkrevavelo več bataljonov berzaljerjev v brezuspešnem napadu. Število od 1. novembra sem vjetih je naraslo na 3500.

Dunaj, 5. novembra.

Na Krasu so namerili Italijani včeraj svoje glavne napore proti našim pozicijam na južnem delu visoke planote. To pot je bil prostor pri Jamljah ognjišče boja. Od jutra naprej je držal sovražnik naše tamošnje jarke pod živahnim ognjem, ki se je vsakokrat ojačil, predno je prodrla pehota. Vsi napadi, zlasti tudi zadnji, ki so ga poskusili še ob 8. zvečer, so se zlomili v našem ognju z največjimi izgubami za sovražnika pred našimi črtami. Na drugih delih bojne fronte traja artiljerijski boj z nezmanjšano silo.

Dogodki na morju.

Dne 3. t. m. zvečer je obložila flotilja hidroplanov vojaške objekte v Škocijanu, Tržicu in ladjedelnice „Adria“ izdatno z bombami.

Dunaj, 6. novembra.

Na Primorskem je napadalno delovanje Italijanov močno popustilo. Odgovarajoče vporabe infanterije v masah so bile njih izgube zadnje bojne dneve izredno težke. Včeraj je bil artiljerijski ogenj samo pri Biljah, Hudem logu in zapadno od Jamelj živahnejši. Pri Biljah smo z ognjem zavrnili prodirajočo sovražno pehoto.

Dunaj, 7. novembra.

V Vipavski dolini in na Krasu včeraj ni prišlo do večjih bnjev. Položaj je neizpremenjen. Italijani so ostali mirni. Njih veliko zasnovani napad prvih novemberških dni se je ponesrečil.

Gabriele d' Annunzio na Krasu.

Iz Lugana se poroča, da je bil pri napadu na Veliki hrib navzoč Gabriele d' Annunzio, da je navduševal vojake, za kar ga je Cadorna imenoval stotnikom.

Dunaj, 8. novembra.

Mir na Goriškem traja.

Na fleimstalski fronti smo zavrnil napade posameznih italijanskih bataljonov v pokrajini Colbricon in pri poziciji Bocche. Trije častniki, 50 mož in 2 strojni puški so padli pri tem v naše roke.

Dogodki na morju.

Dne 7. t. m. popoldne so metali sovraži letalci bombe na mesta Rovinj, Poreč in Novi grad. Stvarne škode ni bilo niti najmanjše. Lastna letala so se dvignila v zasledovanje. Eno naše letalo — voditelj linijski poročnik Drakulić — je zbil sovražnega letalca, ki se je spustil na morje pri tam stoječih sovražnih torpedovkah. Naša letala so te torpedovke z bombami napadla ter so se torpedovke umaknile proti sovražni obali. isti dan je metal sovražni letalec enako brezuspešno bombe pri Umagu. Naši hidroglani so metali zvečer zelo uspešno bombe na vojaške objekte v Vermeljanu in Tržicu ter so se nepoškodovani vrnili.

Ruski neuspehi.

Dunaj, 5. novembra.

Pri Bohorodčanih je napadel neki c. in kr. lovski komando ruske prednje straže ter zasul njih pozicije. Ob Narajovki so zajuriliški bataljoni iznova nekaj ruskih jarkov ter so jih obdržali nasproti ljutim protinapadom.

Berolin, 7. novembra.

Ruska artiljerija je razvijala med Dvinskom in Naroškim jezerom delovanje, ki je presegalo

navadno mero. Slabotne sovražne napade severo-vzhodno od Godužickov in južno od moskovske ceste smo z lahkoto zavrnili. Severo-vzhodno od Vrhov smo brez lastnih izgub vzeli majhno rusko mostišče na levem bregu Stohoda ter vjeli nekaj mož.

Velik ruski poraz.

Dunaj, 10. novembra.

Pri Skrabovi v odseku Baranoviči so nemške čete napadle ruske obrambne črte in so od-vzele sovražniku prostora v širokosti 4 km. Padlo je skoro 10.000 Rusov, ki so poleg tega še izgu-bili na vjetnikih 49 častnikov ter 3380 mož, 27 strojnih pušk in 12 metal min.

Nova ruska ofenziva.

Rotterdam, 6. novembra. „Westminster-Gazet-te“ javlja iz ruskega glavnega stana, da so stor-jene priprave za veliko rusko ofenzivo na vseh frontah, ni pa še določeno, kdaj se začne.

Trije milijoni novih ruskih vojakov?

„Daily News“ poročajo iz Petrograda, da pri-pravljajo v Petrograda nov vpoklic silnih množin rekrutov. Baje bodo vpoklicali v Rusiji 3 milijone novih čet, tako da bo imela potem ententa na vseh frontah velikoštevilno premoč.

„Rječ“ o separatnem miru Rusije.

Iz Stockholma poročajo: „Rječ“ govori o vesteh, ki krožijo v Petrogradu in Moskvi o se-paratnem miru Rusije in skorajšnjih mirovnih po-gajanjih ter konstatira, da je Anglija kriva, če se-daj še ni mogoče skleniti miru. List očita Angliji največjo sebičnost. Rusija bi morala sama odloča-ti, ali je za njo dobro, da nadaljuje vojno ali ne. Tudi notranjemu ministru blizu stoječi listi govore o sporazumu z Nemčijo.

Bitka pri Verdunu in ob Sommi.

Berolin, 4. novembra.

Ostri artiljerijski boji so se vršili pred sov-ražnimi napadi, ki pa so se mogli v našem ognju le v omejeni meri izvršiti, tako severozapadno od Courcelletta in v odseku Quendecourt-Les Boeufs. Zavrnili smo jih. Devet sovražnih letal je bilo v boju v zraku in od obrambnih topov zbitih.

Proti našim višinskim pozicijam vzhodno od Mose je sovražni ogenj popoldne močno narasel. Francoski sunki med Douaumontom in Vauxom so ostali brezuspešni.

Berolin, 5. novembra.

Presezajoč na fronto severno od Ancre je doseglo artiljerijsko delovanje severno od Somme veliko silo. Sovražne napade tik vzhodno od Ancre severno Courcoletta, pri Gueudecourtu in severo-zapadno od Sailyja smo zavrnili.

Včeraj smo odgovorili na obstreljevanje, ki je bilo zadnji čas iz Reimsa na ob prebivalstva neizpraznjene kraje za našo fronto v Champagni silnejše, s tem, da smo streljali na to mesto. Na desno od Mose mestoma ojačeno streljanje.

Berolin, 7. novembra.

Kljub jasnemu namenu Angležev, da včeraj nadaljujejo svoje napade, se jim je posrečilo samo vzhodno od Eaucourt L' Abbeya pripraviti intan-terijo, da je zapustila jarke. Takoj smo jih prisilili, da so se vrnili.

Angleške izgube na mrtvih z dne 5. novem-bra so se izkazale kot posebno velike, zlasti pri avstralskih divizijah. Tudi francoski napadi preko polja posutega s padlimi, so se le v malem obse-gu obnovili. Izvršili so se med Les Boeufsom in Ran-courtom zvečer in ponoči ter so se večinoma že v našem ognju zlomili.

Nemška letalska flotilja je s ponočnim napa-dom z bombami zažgala veliko municijsko skladišče v Cerisyju ob Sommi (jugo-zapadno od Braya). Dolge mogočne eksplozije so se čutile do St. Quentin.

Odgovarjali smo na ogenj francoskih, v juž-nem delu Reimsa stoječih baterij na kraje za našo fronto ter smo v maščevanje obstreljevali me-sto Reims. V pokrajini ob Mosi nobenih posebnih dogodkov.

Berolin, 8. novembra.

Severno od Somme čez dan bojno delovanje ni šlo preko zmernih mej. Ponočni angleški napa-di med Le Sarsom in Guendecourtom so se v na-šem ognju zlomili. Južno od Somme so Francozi napadali na obeh straneh Ablaincourta. Naše v južni del Ablaincourta postavljene pozicije so bile potisnjene nazaj. Vas Pressoire je bila izgubljena. Na severnem krilu napada smo sovražnika vrgli nazaj.

Izgubljen nemški podmorski čoln.

Berolin, 5. novembra. Wolffov urad poroča: Dne 4. novembra zvečer je nasedel podmorski čoln „U 20“ v megli severno od Bovbjerga ob zapadno-jütländski obali. Vsi poskusi torpedovk, ki so bile takoj poklicane na pomoč, da bi čoln odpeljale, so ostali brezuspešni. „U 20“ smo zato 5. t. m. opol-dne razstrelili potem, ko so bile naše torpedovke posadko rešile.

Torpediran nemški dreadnought?

London, 7. novembra. Admiraliteta sporoča: Neki angleški podmorski čoln, ki je operiral v Se-vernem morju, je izstrelil predvčerajšnjim v bližini danske obali torpedo na nemško ladjo dreadnought tipa. Ladja je bila zadeta. Velikost škode ni znana.

Mahon poveljnik na Irskem.

Generallatnant sir Bryan Mahon, bivši an-gleški poveljnik v Makedoniji in v zapadnem Egiptu je bil imenovan za poveljnika Irske. Sir Francis Wingate, vrhovni poveljnik egiptovske ar-made, je bil imenovan za vladnega komisarja v Egiptu.

Angleška križarka uničena.

Berolin, 4. novembra. Dne 23. oktobra je ne-ki naš podmorski čoln zapadno od Irske potopil neko angleško malo križarko starejšega tipa z dimnikoma.

Angleško uradno poročilo o torpediranju dveh nemških dreadnoughtov.

London, 8. novembra. Admiraliteta javlja v svojem včerajšnjem poročilu, da je dospelo še na-daljnje poročilo zapovednika podmorskega čolna, glasom katerega sta bili zadeti dve nemški dread-nought-bojni ladji razreda Kaiser.

Volitev predsednika Zedinjenih držav.

Izid volitev, ki so se vršile dne 7. novembra še sedaj ni znan. Do sedaj je bilo naštetih za Wilsona 248 in za Hughesa 243 glasov; 40 glasov je dvomljivih. Volilna odseka obeh strank pripisu-jeta svojima kandidatom zmagi. Wilson je pri-dobil v srednjevzhodnih državah tal.

DNEVNE VESTI.

Pogajanja novega ministrskega predsednika s strankami. Dr. Körber je pričel informativne konference s parlamentarnimi strankami. Pretekli četrtek se je posvetoval z zastopniki nemškega „Nationalverbanda“ o raznih notranjepolitičnih vprašanjih, o katerih je sklepal nemški „National-verband“ v svoji zadnji seji. Posvetovanje je tra-jalo dve uri. Še isti dan je konferiral dr. Körber s poslancema Wolfom in Pacherjem o narodnopolitičnih vprašanjih češke dežele. Tekoči teden bo nadaljeval dr. Körber svoja pogajanja z zastopniki drugih strank.

Borojevičeva beseda o zaupanju na zmago. „Tagespost“ poroča: Eden naših prijateljev je imel pred nekaj dnevi s poveljnikom južnozpadne fronte generalnim polkovnikom pl. Borojevicem po-govor v njegovem bivališču. Po končanem pogo-voru, ki se je dotikal zaledja in fronte in je voj-skovodja v njem izrekel svoje zaupanje na zmago, je dejal v slovo: „Sporočite doma, da bi bili mi na fronti presrečni, ako bi vladalo v zaledju isto zaupanje, kakor vlada tukaj zunaj pri nas!“

Odlikovanje. Sekcijski šef, generalni ravnatelj zemljiškodavčnega katastra dr. Vladimir Glo-bočnik pl. Sorodolski je povodom svoje stalne upo-kojitve dobil red železne krone drugega razreda.

O konsekvencah gališke avtonomije piše dunajska „Arbeiter Zeitung“: Ukrajinci (Rusini) se čutijo ogrožene. Popolnoma jasno je, da se more rusinsko vprašanje razrešiti le istočasno s poljsko avstrijsko zadevo in da išče in zahteva avto-nomija enega naroda svoje dopolnilo v avto-nomiji drugih narodov. Zato se pojavlja s srečno pričeto reformo splošno vprašanje avtonomije avstrijskih narodov, h kateri nas tudi sicer silijo razmere. Upamo torej, da objavljeni ukrepi kar najbolj srečno odpirajo pot za notranje reformato-rično delo v Avstriji.

Hrana. Sedanji urad za prehrano je podrejen ministrstvu notranjih del; poročajo pa, da se to premeni, da bo urad direktno podrejen ministr-skemu predsedstvu, za načelnika da bo imenovan ali predsednik najvišjega računskega dvora baron Beck ali bivši trgovinski minister Baerenreiter. Mi-nistrski predsednik je v soboto sprejel dunajskega župana in vse tri podžupane ter jim izjavil, da hoče zlomiti vse odpore proti zagotovitvi prehrane in napraviti red glede razdelitve živil, kar jih imamo.

Linijski poročnik Banfield v Pulju ponesrečil. Poročajo, da se je smrtno ponesrečil linijski poročnik Banfield, znani najsmelejši in najuspešnejši pomor-ski letalski oficir, in sicer ko je preizkuševal neki nov letalski aparat.

Omejitev osebnega prometa na železnicah. C. in kr. centralno transportno vodstvo je začasno omejilo osebni promet na železnicah, ker je jese-ni sploh več tovarnega prometa, letos pa je zlasti treba skrbeti za aprovizacijo. Omejitev osebnega prometa na železnicah bo sicer nekoliko sitna, a preskrba prebivalstva z najpotrebnejšimi stvarmi gre čez vse. Omejitev osebnega prometa bo traja-la kolikor mogoče malo časa, občinstvo pa naj svoja potovanja omeji res le na najvažnejše vož-nje; potovanja za zabavo, turistični izleti itd. niso za nekaj časa dopustni.

Dnevi darovanja v Kranju od 4. do 8. okto-bra 1916. V teh dneh se je nabralo in odposlalo centrali na Dunaj K 3.585'91, kar je za naše me-sto naravnost velikanska svota. Čast darovalcem. — Naknadno je darovala tverka Peter Majdič „Merkur“ v Kranju svoto K 20—. Srčna hvala.

Brzovlaki južne železnice št. 5 in 6 na progi Dunaj — Opčina — Dunaj z zvezo s Tr-stom drž. kolodvor in nazaj po vlakih št. 77 in 46 sta se z 10. novembrom zopet uvedla. Opustila sta se pa z istim dnem brzovlaka št. 1 in 2 na progi Dunaj—Opčina—Trst drž. kolodvor, kakor tudi vlaki št. 33, 33a in 36 med Ljubljano južni kolodvor in Opčina. — Prihod brzovlaka št. 5 v Ljubljano južni kolodvor ob 6¹⁹ zjutraj, o d h o d iz Ljubljane južni kolodvor proti Trstu ob 6⁴¹ zj. Prihod brzovlaka št. 6 v Ljubljano južni kolo-dvor ob 6¹⁵ zvečer, o d h o d proti Dunaju ob 6³¹ zvečer.

Delavski dan je priredilo vodstvo nemške socijalne demokracije v nedeljo na Dunaju. Shoda so se udeležili zastopniki vseh večjih socijalno-kratičnih organizacij. Kot referenti so govorili po-slanec Domes o pravnem položaju delavca v vojni, dr. Eldersch o aprovizacijskih vprašanjih in dr. Viktor Adler o ženi v vojnem času. Posebno pomembno je, da se je soc.-demokratske prireditve udeležila tudi vlada in so se dali vsi ministri na shodu zastopati. To je prvi slučaj v zgodovini avstrijske socijalne demokracije.

Madžarsčina avstrijskih gimnazijah. Kakor poročajo z Dunaja, izdelujejo v naučnem ministr-stvu načrt, kako vpeljati na naših gimnazijah madžarsčino. V prvi vrsti nameravajo znižati število ur za latinščino in grščino. Madžarsčina bo ob-vezni predmet. Posebno se bo oziralo na to, da se bo na vsaki gimnaziji vršil pouk še tudi iz enega ali več deželnih jezikov. Do tozadevne končnoveljavne odločitve še ni prišlo.

2 konja

se prodasta. Natančneje pri LEO MATAJ-CU, Stražišče pri Kranju.

Kupujejo se
vsakovrstne
stare

cunje

Kranj, Glavni trg št. 119.

Učenec

se sprejme iz boljše rodbine.

Ivan Levičnik,

urar in trgovec v Kranju.

Kupim vsako množino

smrekovega
orehovega
jesenovega
češnjivega
hruševega
lipovega
hrastovega

lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

suhe koprive po 6 K za 100 kg.

Natančneja pojasnila daje

[L. REBOL], KRANJ.

Spominjajte se vdov in sirot padlih vojakov in „Rdečega križa“.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

brez odbitka rentnega
davka.

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

6 52—38

Najstarejša
trgovina

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča

2 52—42

svojo bogato zalogo

sukna, letenskih modnih blagov, cefirov in batistov za ženske bluže in obleke, pike, kambrikov, levantinov, ševijotov, kamgarnov in lodnov za pelerine, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odej, kakor tudi vsega drugega **manufakturnega blaga**.
Volneni robci, pletil najnovejših vzorcev in najboljše kakovosti.

Snežne kape, trebušnike, naročnike, rokavice in nogavice za vojake.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

Čez

ga ni!

Po njem ti jed diši

Želodec ne opeša

In glava ne boli!

¹² Za zdravje
želodca!

Zahtevajte izrečno

„FLORIAN“

Zavračajte po-
naredbe!

Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!

1 26—20

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
460.000 kron!**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5¹/₂% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolжник v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1915. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

6 milijonov 120 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 3 milijone 900 tisoč kron.

4¹/₄ 0/0

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložitve obrestij pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

**da vlagajo v to hranilnico tudi so-
dišča denar mladoletnih otrok in
varovancev, ter župnišča cerkveni
denar.**

Ta najstarejši in največji denarni za-
vod na celém Gorenjskem uraduje

v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.